

AMMATTIKORKEAKOULUT JA SIVISTYS

Nummela, P., Friman, M., Lampinen, O. & Volanen MV (toim.) 2008
Opetusministeriön julkaisuja 2008:34

Ammattikorkeakouluista on kehittynyt lyhyessä ajassa osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Korkeakoulutukseen olennaisesti liittyvä sivistysulottuvuus on jäänyt keskustelussa jokseenkin sivuun, vaikka ammattikorkeakoulujen syntyäikoina Suomessa käytiin vilkasta sivistyskeskustelua EU-integraation, monikulttuuristumisen ja työelämän muutosten virittämänä. Ammattisivistyksen käsite esiintyi ammattikorkeakouluja edeltäneen opistoasteen tavoitteissa, muttei siirtynyt ammattikorkeakoulutuksen tavoitteenasetteluun. Tässä julkaisussa haetaan ammattikorkeakoulutuksen ja sivistyksen välisiä jännitteitä ja suhteita pyrkien löytämään joitain ominaispiirteitä sekä perustavia luonnehdintoja. Sivistystä lähestytään useista eri suunnista, joista jokainen tuo esiin uusia ulottuvuuksia ja kiinnekohtia ammattikorkeakoulutukseen.

Ensimmäisessä luvussa avataan sivistyksen käsitettä sekä yleisenä että ammattikorkeakoulutukseen kytkeytyvänä käsitteenä niin historian kuin tulevaisuudenkin perspektiiveistä. Toisessa luvussa pohditaan sivistystä ammatillisen asiantuntijuuden horisontista. Artikkeleissa kysytään sivistyksen suhdetta tietämiseen ja taitamiseen, osaamiseen ja tekemiseen. Esillä on myös oppimisen, kasvun ja kasvamisen tematiikka. Ammattikorkeakouluille ominainen työelämäläheisyys luo pohjan kolmannelle luvulle, jossa sivistys asetetaan työorganisaatioiden ja ammatillisuuden kontekstiin. Työtä ja sivistystä tarkastellaan sisäkkäisinä ja rinnakkaisina ilmiöinä. Päätösluvussa nostetaan esiin yhtäältä spesifejä ja toisaalta yleisiä ammattikorkeakoulutuksen ja sivistyksen näkökulmia: teknologia ja ympäristö, kulttuuri ja kansalaisuus ovat itse kunkin elämää sivuavia sivistyksen ulottuvuuksia. Lukujen välillä kuuluu ammattikorkeakoulujen opettajien ja opiskelijoiden ääni heidän luonnehtiessa oman alansa ammattisivistystä. Lopullista vastausta ammattikorkeakoulujen sivistyskäsitykselle ei esitetä, vaan tarjotaan lähtökohtia jatkokeskustelulle – yhä uusille kysymyksille ja vastausyrityksille.

Kirjoittajina on monia tuttuja amk-toimijoita kuten Pentti Rauhala, Katariina Raij sekä Jari Laukia. Yliopistopuolelta on mukana mm. Raija Julkunen, Marjatta Saarnivaara ja Arto Siitonen. Kirjan toimituskunta on tuttu ammattikorkeakoulujen etiikka ja estetiikkaa koskevista julkaisuista.

Ammattikorkeakoulut ja sivistys –kirja linkissä

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2008/liitteet/opm34.pdf?lang=fi>